

ایران شناسی در بلژیک

ترجمه شورا منزوی^۱

بروکسل

مؤسسه تاریخ و زبان‌های شرقی (مؤسسه خاورشناسی).

نشانی:

Institut de philologie et d'Histoire orientales, Bâtiment des Sciences Humaines, 50 Avenue F.D. Roosevelt, B-1050 Bruxelles tél. 02 649 00 30. (ext. 3857).

مشخصات: این مؤسسه وابسته به دانشکده فلسفه و ادبیات دانشگاه آزاد بروکسل است.

شرایط پذیرش دانشجوی:

۱. هزینه: حق ثبت نام:

- برای دانشجویان بلژیکی، سالیانه شانزده هزار فرانک بلژیک.

- برای دانشجویان خارجی، حق ثبت نام بر اساس کشور مبدأ - کشورهای اروپای مرکزی و شرقی، کشورهای در حال توسعه، یا کشورهای صنعتی - متغیر است.

۲. سطح آموزشی پیش‌نیاز:

- مدرک معتبر برای آموزش عالی (c.a.d) دیپلم پایان تحصیلات دبیرستانی).

- برای دانشجویان فاقد شرایط آزمون برگزار می‌شود.

۱. دکترای معماری و شهرسازی از دانشکده بوزار فرانسه.

ارزشیابی تحصیلی:

- مدرک کاردانی در تاریخ و زبان‌های شرقی: دو سال (مواد آزمون‌ها تعیین‌کننده نوع مدرک خواهند بود).

- کارشناسی تاریخ و زبان‌های شرقی: دو سال پس از اخذ مدرک کاردانی (در اینجا هم مواد آزمون‌ها تعیین‌کننده نوع مدرک هستند؛ به علاوه ارائه یک کار مکتوب).

- دکتری تاریخ و زبان‌های شرقی: حداقل یک سال پس از اخذ مدرک کارشناسی (آزمون شامل ارائه یک تحقیق با طرح موضوعی تازه، و نیز یک پایان‌نامه است که در یک نشست عمومی باید از آن دفاع شود).

گروه: یک استاد پاره‌وقت (تاریخ ایران باستان، تاریخ هنر و باستان‌شناسی ایران)؛ یک دانشیار تمام‌وقت (فارسی نو؛ تاریخ ایران دوره میانه و نو؛ مباحث هنر اسلامی)؛ یک دانشیار پاره‌وقت (فارسی باستان؛ اوستایی).

کلاس‌ها: این کلاس‌ها در برنامه مؤسسه تاریخ و زبان‌های شرقی گنجانده شده‌اند.^۱ عنوان، ساعت، و شمار دانشجویان هر درس:

۱. فارسی باستان- سی ساعت در سال (در طول دو سال کاردانی)- پنج نفر.

۲. زبان اوستایی- سی ساعت در سال (در طول دو سال کارشناسی)- پنج نفر.

۳. فارسی نو- سی ساعت در سال (در طول دو سال کاردانی)؛ شصت ساعت در سال (در طول دو سال کارشناسی)- سه تا هشت نفر.

۴. تاریخ ایران باستان- سی ساعت در سال (در طول یک سال کاردانی)- پنج نفر.

۵. تاریخ ایران دوره میانه و نو- سی ساعت در سال (در طول یک سال کاردانی)- ده تا بیست دانشجو.

۶. تاریخ هنر و باستان‌شناسی ایران- چهل و پنج ساعت در سال (در طول دو سال کاردانی)- پنج نفر.

۷. هنر اسلامی: ایران- سی ساعت در سال (در طول یک کارشناسی)- ده نفر.

کتابخانه‌ها: دانشگاه آزاد بروکسل دو کتابخانه دارد که در آنها آثار مربوط به مطالعات ایرانی گردآوری شده‌اند.

۱. کلاس‌های تاریخ ملل مسلمان و دائرةالمعارف تحقیقات اسلامی نیز در مؤسسه خاورشناسی برگزار می‌شوند.

۱. کتابخانه مؤسسه خاورشناسی.
۲. کتابخانه مرکز مطالعات دنیای اسلام.
شمار تقریبی آثار مربوط به مطالعات ایران:
کتابخانه اول: هفتصد جلد.
کتابخانه دوم: سیصد جلد.
شمار نشریات دوره‌ای: برای خاورشناسی به طور عمومی: پانزده نشریه؛ ایران‌شناسی:
سه نشریه.

کتاب‌ها و نشریات دوره‌ای، به ویژه در زمینه این مقولات ایران‌شناسی هستند:
کتابخانه اول بیشتر به آثار زبان‌های باستانی و نو و تاریخ اختصاص دارد و در کتابخانه
دوم آثار مربوط به ایران معاصر گرد آمده‌اند.
کسانی که از کتابخانه بهره‌برداری می‌کنند:
کتابخانه اول: دانشجویان مؤسسه خاورشناسی و دیگر دانشکده‌های دانشگاه، و نیز
دانشجویان دانشگاه‌های دیگر بلژیک.
کتابخانه دوم: دانشجویان مؤسسات ذکر شده در مورد اول، و نیز جمع اندکی از بیرون.
خرید کتاب بسیار اندک است.

انتشارات:

- نشریات دوره‌ای دربرگیرنده تحقیقاتی پیرامون ایران: سالنامه مؤسسه تاریخ و زبان‌های شرقی
(*Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire orientales*)؛ مجله مرکز دنیای اسلام
امروز (*Revue de Center de Monde Musulman Contemporain*).
اطلاعات تکمیلی: برای دانش‌آموختگان:
- آموزشی: تدریس در دانشگاه‌ها.
- تحقیقاتی: امکان دریافت مجوز تحقق در بنیاد ملی تحقیقات علمی.
- دیگر: ترجمه آثار.

گنت

اطلاعات اداری: مدرسه باستان‌شناسی خاورمیانه

Seminarie voor de Archeologie van het Nabije Oosten Blandijnberg 2, B-9000

Gent, tél. 091 25 75 71, ext. 4607, 4608.

مشخصات: این مؤسسه به مؤسسه عالی تاریخ و هنر و باستان‌شناسی (Hoger Instituut voor Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde) وابسته است.

نشانی:

St. Hubertusstraat 2, B-9000 Gent (tél. 09125 75 71, ext. 4457).

مؤسسه اخیر به دانشکده ادبیات و فلسفه دانشگاه دولتی گنت (Faculteit van de Letteren en Wijsbegeerte, Rijksuniversiteit Gent) وابسته است.

شرایط پذیرش دانشجوی:

۱. هزینه: حق ثبت نام:

- برای دانشجویان بلژیکی سالیانه ۱۳۵۰۰ فرانک بلژیک.

- برای دانشجویان خارجی، حق ثبت نام بر اساس کشور مبدأ - کشورهای اروپای مرکزی و شرقی، کشورهای در حال توسعه یا کشورهای صنعتی - متغیر است.

۲. سطح آموزشی پیش نیاز:

- دیپلم معتبر برای آموزش عالی (دیپلم پایان تحصیلات دبیرستانی).

- برای دانشجویان فاقد شرایط آزمون برگزار می شود.

ارزشیابی تحصیلی:

- کاردانی در تاریخ هنر و باستان‌شناسی: دو سال (مواد آزمون‌ها گرایش هر رشته را تعیین می کنند).

- کارشناسی در تاریخ هنر و باستان‌شناسی، گرایش باستان‌شناسی خاورمیانه: دو سال پس از اخذ کاردانی (در اینجا هم مواد آزمون‌ها مبنای تعیین گرایش مدرک خواهند بود؛ به علاوه یک کار مکتوب).

- دکتری در تاریخ هنر و باستان‌شناسی (معماری باستان) گرایش معماری خاورمیانه باستان: حداقل دو سال پس از اخذ مدرک کارشناسی. (آزمون شامل ارائه یک تحقیق با طرح موضوعی نو به انضمام سه پایان‌نامه که باید در یک نشست عمومی از آنها دفاع شود).

دانشجویان دانشگاه‌های فرانسه زبان بلژیک یا دانشجویانی که در خارج تحصیل کرده‌اند و مدرکی معادل کارشناسی دارند می توانند یک پایان‌نامه دکتری را به زبان‌های فرانسه،

انگلیسی، یا آلمانی ارائه دهند.

گروه: یک استاد و یک دانشیار.

کلاس‌های ایران‌شناسی: دانشگاه گنت در زمینه ایران‌شناسی، به معماری ایران پیش از اسلام می‌پردازد.

عنوان، ساعت، و شمار دانشجویان هر درس:

الف. در مؤسسه عالی تاریخ هنر و معماری باستان:

باستان‌شناسی و تاریخ هنر خاورمیانه باستان- ده نفر.

کلاس‌های اصلی - شصت ساعت در سال (در طول دو سال از دوره کارشناسی).

- تمرین - نود ساعت در سال (در طول دو سال از دوره کارشناسی).

- شناخت تاریخ هنر و باستان‌شناسی دنیای اسلام (ایران) - سی ساعت در سال (در طول یک سال از دوره کارشناسی).

ب. در زمینه زبان‌های شرقی دانشکده زبان ادبیات:

- فارسی نو - چهل و پنج ساعت در سال (در طول یک سال از دوره کارشناسی) - پنج نفر.

- تاریخ و ساختارهای اقوام مسلمان.

کتابخانه: مؤسسه باستان‌شناسی شرق کتابخانه‌ای تخصصی با حدود سه هزار جلد کتاب و ۶۹ نشریه ادواری دارد.

حدود یک هزار و دویست جلد کتاب ویژه ایران‌شناسی موجود است.

علاوه بر اینها مؤسسه دارای مقالات بسیار زیادی درباره همه زمینه‌های معماری ایران باستان و نیز یک بایگانی سرشار از عکس و فیلم است.

شمار نشریات دوره‌ای حاوی تحقیقات ایران‌شناسی: سیزده نشریه.

کتاب‌ها و نشریات دوره‌ای بیشتر به این بخش‌ها می‌پردازند: تمدن و معماری ایران باستان.

کسانی که از کتابخانه استفاده می‌کنند: دانشجویان، محققان، استادان.

انتشارات:

نشریه‌ای دوره‌ای به نام ایران باستان (*Iranica Antiqua*) در زمینه ایران‌شناسی، نشریات غیردوره‌ای (گاهنامه‌ها):

- کتاب‌شناسی تحلیل معماری ایران باستان، با ضامم آنها.

- گزارش کاوش‌ها در ایران.

اطلاعات تکمیلی: برای دانش‌آموختگان:

- آموزشی: تدریس در دبیرستان.

- تحقیقاتی: امکان دریافت مجوز تحقیق در بنیاد ملی تحقیقات علمی.

دیگر: استخدام در سازمان‌های فرهنگی.

لویفن

اطلاعات اداری: بخش خاورشناسی در دانشکده ادبیات و زبان شناسی.

Departement Oriëntalistiek, Faculteit van de Letteren en de Wijsbegeerte,

Blijde Inkomstraat 21 B-3000 Leuven- tél. 016 23 88 51.

مشخصات: این مؤسسه به دانشگاه کاتولیک لویفن (Katholieke Universiteit Leuven)

وابسته است.

شرایط پذیرش دانشجوی:

۱. هزینه: هزینه ثبت نام:

- برای دانشجویان بلژیکی، سالیانه ۱۳۵۰۰ فرانک بلژیک.

- برای دانشجویان خارجی، حق ثبت نام بر اساس کشور مبدأ - کشورهای اروپای مرکزی

و شرقی، کشورهای در حال توسعه، یا کشورهای صنعتی - متغیر است.

۲. سطح آموزشی پیش‌نیاز:

- مدرک معتبر برای ادامه آموزش عالی (دیپلم پایان تحصیلات دبیرستان).

ارزشیابی تحصیلی:

- مدرک کاردانی در تاریخ و زبان‌های شرقی - دو سال (مواد آزمون‌ها تعیین‌کننده نوع

مدرک خواهند بود).

- کارشناسی تاریخ و زبان‌های شرقی - دو سال پس از اخذ مدرک کاردانی (در اینجا هم

مواد آزمون‌ها تعیین‌کننده نوع مدرک هستند؛ به علاوه ارائه یک کار مکتوب).

- دکتری تاریخ و زبان‌های شرقی - حداقل یک سال پس از اخذ مدرک کارشناسی (آزمون

شامل یک امتحان دقیق از زبان و ادبیات تخصصی؛ ارائه یک تحقیق با طرح موضوعی

تازه و یک پایان‌نامه که در نشست عمومی باید از آن دفاع شود).

دانشجویان دانشگاه‌های فرانسه زبان بلژیک و یا دانشجویانی که در خارج تحصیل کرده‌اند و مدرکی معادل کارشناسی دارند می‌توانند یک پایان نامه دکتری را به یکی از زبان‌های آلمانی، فرانسه یا انگلیسی ارائه دهند.

گروه: یک استاد. یک دانشیار آزاد.

کلاس‌های ایران‌شناسی: کلاس‌های ایران‌شناسی در برنامه «هند و ایران» گروه زبان‌های شرقی بخش زبان‌شناسی و تاریخ شرق دانشکده ادبیات و فلسفه گنجانده شده‌اند.
Indo-Iranistick, Oosterse Filologie en Geschiedenis, Faculteit van de Letteren en de Wijsbegeerte.

عنوان، ساعت و شمار دانشجویان هر درس:

- ایران باستان - سی ساعت در سال (در طول یک سال درسی پایه = کاردانی)؛ شصت ساعت در سال (در طول دو سال تحصیلی بالاتر = کارشناسی) - پنج تا ده نفر.
- فارسی نو - شصت ساعت در سال (در طول یک سال تحصیلی پایه = کاردانی)؛ شصت ساعت در سال (در طول دو سال تحصیلی بالاتر = کارشناسی) - پنج تا ده نفر.
- دائرةالمعارف زبان‌های ایرانی - سی ساعت در سال (در طول یک سال تحصیلی پایه = کاردانی) - پنج تا ده دانشجو.
- کلاس‌های تاریخ و فلسفه اسلامی در بخش «تحقیقات اسلامی» برگزار می‌شوند.

کتابخانه: بخش خاورشناسی یک کتابخانه تخصصی دارد.

شمار کتاب‌های ایران‌شناسی حدوداً سیصد جلد است.

شمار نشریات دوره‌ای: درباره ایران‌شناسی پنج مورد.

کتاب‌ها و نشریات دوره‌ای به‌ویژه به مسائل زیر می‌پردازند: ایران باستان و ایران دوره میانه.

کسانی که حق استفاده از کتابخانه را دارند: دانشجویان، محققان، استادان.

خرید کتاب بسیار اندک است.

انتشارات:

نشریات دوره‌ای: علاوه بر موضوعات دیگر تحقیقات پیرامون ایران:

- سالنامه *Acta Orientalia Lovaniensia*.

- گاهنامه‌ها: علاوه بر دیگر موضوعات ایران‌شناسی.

- مجموعه Orientalia Lovaniensia Analecta. در این مجموعه مطالعات درباره ایران دوره میانه آمده است: *Middle Iranian Studies*, 1984.
اطلاعات تکمیلی: برای دانش آموختگان:
آموزشی: تدریس در دانشگاه‌ها.
تحقیقاتی: امکان دریافت مجوز تحقیق در بنیاد ملی تحقیقات علمی.
دیگر: ترجمه آثار.

لیژ

اطلاعات اداری: بخش تاریخ و ادبیات شرق دانشکده فلسفه:
Place du xx ouoût, 32, B-4000 Liège, tél. 041 42 00 80, ext. 544.
مشخصات مؤسسه: وابسته به دانشگاه لیژ است.

شرایط پذیرش دانشجو:

۱. هزینه: حق ثبت نام:

- برای دانشجویان بلژیکی، سالیانه شانزده هزار فرانک بلژیک.
- برای دانشجویان خارجی، حق ثبت نام بر اساس کشور مبدأ - کشورهای اروپای مرکزی و شرقی، کشورهای در حال توسعه یا کشورهای صنعتی - متغیر است.

۲. سطح آموزشی پیش‌نیاز:

مدرک معتبر برای آموزش عالی (دیپلم پایان تحصیلات دبیرستانی).

ارزشیابی تحصیلی:

رتبه داوطلب در تاریخ و ادبیات شرق با دارندگان مدرک کاردانی در فلسفه، تاریخ، زبان‌شناسی، کلاسیک، زبان‌شناسی لاتین، و زبان‌شناسی ژرمن، تاریخ هنر، باستان‌شناسی، و موسیقی‌شناسی، که با موفقیت یک زبان شرقی را در طول یک سال تحصیلی آموخته‌اند، سنجیده می‌شود.

این آزمون زبان شرقی می‌تواند در طی همان سال که داوطلب امتحانات سال دوم کاردانی در فلسفه تاریخ و... را می‌گذرانند، انجام شود.

- کارشناسی در تاریخ و ادبیات شرق - دو سال پس از اخذ مدرک کاردانی. مواد امتحانی در زمینه یک یا هر دو رشته خواهد بود. آزمون در برگیرنده پرسش‌هایی از دو زبان،

دروس زبان‌شناسی، ادبیات، تاریخ، جغرافیا، هنر، و معماری باستانی تخصصی خواهد بود. به علاوه دانشجوی باید یک کار مکتوب ارائه دهد.

- دکتری در تاریخ و ادبیات شرق- حداقل یک سال پس از اخذ مدرک کارشناسی. آزمون شامل ارائه یک تحقیق با طرح موضوعی تازه است که باید در یک نشست عمومی از آن دفاع شود. به علاوه در طول دوره دکتری^۱ کلاس‌های ویژه سطح دکتری (حداقل ۷۵ ساعت) تشکیل می‌شود و شرکت در آن اجباری است.

گروه: یک استاد.

درس پژوهش‌های ایران‌شناسی: کلاس‌های این واحد درسی در بخش تاریخ و ادبیات شرق (زیرمجموعه هند و ایران) در دانشکده فلسفه و ادبیات برگزار می‌شود.

عنوان، ساعت و شمار دانشجویان هر درس:

- فارسی- شصت ساعت در سال (در طول یک سال تحصیلی کاردانی)- یک تا هشت نفر.

- زبان اوستایی و فارسی باستان - شصت ساعت در سال (در طول دو سال تحصیلی کارشناسی) - یک تا هشت نفر.

- تاریخ ایران و ساختار اجتماعی ایران امروز- سی ساعت در سال (در طول یک سال تحصیلی کارشناسی)- یک تا هشت نفر.

- دائرةالمعارف زبان‌شناسی هند و ایران- پانزده ساعت در سال (در طول یک سال کارشناسی)- یک تا هشت نفر.

کتابخانه: بخش «تاریخ و ادبیات شرق» یک کتابخانه تخصصی دارد:

شمار تقریبی کتاب‌های ایران‌شناسی: حدود سه هزار جلد.

شمار نشریات دوره‌ای: ایران‌شناسی، پنج مورد.

کتاب‌ها و نشریات دوره‌ای بیشتر به زبان‌های مختلف، و ادیان ایران پیش از اسلام مربوط هستند.

کسانی که از کتابخانه بهره‌برداری می‌کنند: دانشجویان، محققان، استادان.

خرید کتاب اندک است.

انتشارات: گاهنامه *Acta Iranica* در برگیرنده تحقیقات ایران‌شناسی.

۱. دکتری 3Cycle متفاوت با دکتری دولتی D.Etat است. اینجا منظور مورد اول است.

اطلاعات تکمیلی: برای دانش‌آموختگان:
آموزشی: تدریس در دانشگاه‌ها.
تحقیقاتی: امکان دریافت مجوز برای تحقیق در بنیاد ملی تحقیقات علمی.
دیگر: ترجمه آثار.

لوون لانو

اطلاعات اداری: مؤسسه خاورشناسی.
Institut orientaliste, Collège Erasme, place Blaise Pascal 1, B-1348
Louvain-La-Neuve, tél. 010 41 81 81. ext. 4957.

مشخصات: این مؤسسه وابسته به دانشکده فلسفه و ادبیات دانشگاه کاتولیک لوون (l'Université Catholique de Louvain) است.

گروه: یک استاد.

کلاس‌های ایران‌شناسی: در برنامه کلاس‌های دوره کارشناسی تاریخ و زبان‌های شرقی و نیز در کتابخانه زبان‌شناسی تنها سه کلاس درج شده که به‌طور غیرمستقیم به ایران مربوط می‌شوند.

عنوان، ساعت و شمار دانشجویان هر درس:

- ادیان آسیایی: هند، ایران، اسلام- سی ساعت در سال (در طول دو سال کارشناسی زبان‌شناسی و تاریخ شرق)- سی تا چهل نفر.
- مقدمه تحقیق در گنوستیسیسم و مانویت- سی ساعت در سال (در طول یک سال کارشناسی زبان‌شناسی).

کتابخانه: مؤسسه خاورشناسی دارای یک کتابخانه تخصصی است.

شمار تقریبی کتاب‌های ایران‌شناسی: حدود سیصد عنوان.

شمار نشریات دوره‌ای: ده مورد درباره ایران‌شناسی.

کتاب‌ها و نشریات دوره‌ای عموماً پیرامون ادیان ایران باستان هستند.

کتابخانه در اختیار دانشجویان، محققان و استادان است.

خرید کتاب: به میزان اندک.